

**విత్తనాల పంపిణీని పెంచుట మరియు
మేలురకపు విత్తనాలను
అండుబాటులో ఉంచుట**

విత్తనాలు

I. విత్తనాల పంపిణీ పథకము :

లక్ష్యములు :

1. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి పెంచుటకు విత్తనాలు ముఖ్య నిర్ణయాత్మక సాధనాలు.
2. ఇతర పెట్టుబడి సాధనాల నాణ్యత, నిర్వహణ, మేలైన విత్తనాలపై ఆధారపడును. ధృవీకృత లేదా మేలైన విత్తనాలు ఎక్కువ దిగుబడి సాధించుటకు ముఖ్య పాత్ర వహించును.
3. కావున ఆహారోత్పత్తి, ఉత్పాదకత పెంచుటకు రైతులకు నాణ్యతగల విత్తనములను పంపిణీ చేయుట ఎంతో అవసరము.
4. ఎక్కువ విస్తీర్ణమును సాగుబడి క్రిందికి తెచ్చుటకు ధృవీకరించినర లేదా నాణ్యతగల విత్తనాలను రైతులకు తక్కువ ధరలో ఎక్కువ పరిమాణంలో పంపిణీ చేయవలెను.
5. సాగుబడి విస్తీర్ణమును పెంచుటకు సాధ్యము కాదు. కావున సాగుబడి చేయు నేలలో ప్రతి యూనిట్కు ఉత్పాదకతను పెంచుట ఎంతో అవసరము.

నాణ్యతగల విత్తనములను ఒక్కసారి అందుబాటులో ఉంచి, ఉపయోగించుటవలన ఎక్కువ ప్రయోజనము కలుగదు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి మరియు ఉత్పాదకత యొక్క క్రమాభివృద్ధికి నూతనమైన, మరియు మేలైన పంటలను సాధించుటకు ధృవీకృత లేదా నాణ్యమైన విత్తనాలను రైతులకు అందించుట అవసరము.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విత్తనాల ఉత్పత్తి నిరంతరంగా అభివృద్ధి చేయుటకు వేర్వేరు రకాల విత్తనాలు అనగా బ్రీడర్ సీడ్, ఫౌండేషన్ సీడ్ మరియు సర్టిఫైడ్ సీడ్ వేర్వేరు ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ సంస్థలు పూనుకున్నవి. ఆవిధముగా ఉత్పత్తి చేసిన ధృవీకృత / నాణ్యమైన విత్తనాలు వేర్వేరు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రణాళికల ద్వారా రైతులకు పంపిణీ చేయబడుచున్నవి. క్షేత్రస్థాయిలో ఉత్పత్తిని, ఉత్పాదకతను పెంచుటకు ఇదొక ఫలవంతమైన సాధనము. విత్తనాలను సబ్సిడీలపై అందించుటవల్ల రైతులు ముఖ్యమైన వ్యవసాయక సాధనాన్ని అనగా విత్తనాలను తక్కువ ధరకు కొని ఉత్పత్తిని, ఉత్పాదకతను పెంచగలరు. సబ్సిడీ ధరలపై విత్తనాలను పంపిణీ చేయునపుడు పప్పుధాన్యాలు మరియు నూనెగింజలను ఉత్పత్తి చేయు విత్తనాలను మార్పుచూ ఉండుట అవసరము.

భవిష్యత్తులో ఆహారోత్పత్తి లక్ష్యమును సాధించుటకు వేర్వేరు పంటల విత్తన మార్పిడి పెంచుట అవసరము. దీనికొరకై ధృవీకృత లేదా నాణ్యమైన విత్తనాల ఉత్పత్తి పెంచుట ఎంతో అవసరము.

2017-18 సం॥లో 23.99 లక్షల క్వంటాళ్ళ విత్తనాలు పంపిణీ చేయుటకు ప్రతిపాదించబడినది. ఇందులో 15.98 లక్షల క్వంటాళ్ళు సబ్సిడీపై పంపిణీ చేయబడును. ఈ సబ్సిడీ విలువ 420.30 కోట్ల రూపాయలు ఈ సబ్సిడీ ధరకు రైతులకు వేర్వేరు ప్రణాళికల క్రింద నాణ్యతగల విత్తనాలను పంపిణీ చేయుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

1. జాతీయ ఆహారభద్రతా సంస్థ (NFSM)
2. రాష్ట్రీయ కృషి విజ్ఞాన యోజన (RKVY)

3. జాతీయ నూనెగింజల మరియు పామాయిల్ సంస్థ (NMOOP)

4. సాధారణ రాష్ట్ర ప్రణాళిక (Non-plan)

వేర్వేరు నోడల్ ఏజెన్సీలు విత్తనాలను సబ్సిడీ రేట్లకు పంపిణీ చేయును. అవి ఏవనగా APSSDC, AP Oil-Fed (ఎన్ఎస్ఎస్ఐ) మరియు MARKFED. సబ్సిడీ విత్తన సరఫరాలో పాల్గొనుచున్న సంస్థలతో పాటుగా అనంతపురం జిల్లాలో స్వచ్ఛంద సంస్థల ద్వారా 1,00,000 క్వింటాళ్ల వేరుసెనగ విత్తనాన్ని WASSAN స్వచ్ఛంద సంస్థ సహకారంతో రైతులకు సరఫరా చేయుటకు ప్రణాళిక తయారు చేయడమైనది.

మొక్కజొన్న, జొన్న, సజ్జ, ఆముదము మరియు ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వు హైబ్రిడ్ విత్తనాలను 50% సబ్సిడీ లేదా క్వింటాలుకు రూ.2500/- మించకుండా రైతులకు సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది.

జాతీయ ఆహార భద్రతా పథకం (వరి) పరిధిలో లేని జిల్లాలైన తూ.గోదావరి, ప.గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు. ప్రకాశం, నెల్లూరు, కర్నూలు మరియు చిత్తూరు జిల్లాలో వరి విత్తనాలను క్వింటాలుకు రూ.500/- రాయితీ చొప్పున 1.58 లక్షల క్వింటాళ్ల వరి విత్తనాన్ని సరఫరా చేయుటకు రాష్ట్ర బడ్జెట్ నందు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

బయోమెట్రిక్ విధానము ద్వారా రాయితీ విత్తన పంపిణీ: విత్తన పంపిణీలో పారదర్శకత కోసం మరియు క్షేత్రస్థాయిలో అవకతవకలను అరికట్టుటకు ఆదార్ అనుసందానంగావించబడిన వెబ్‌లాండ్ డెటా ఆధారంగా బయోమెట్రిక్ విధానం ద్వారా మాత్రమే రైతులకందించే అన్ని రకాల విత్తనములను పంపిణీ చేయుటకు తగిన సాంకేతికతను వృద్ధిచేయడమైనది. ఈ పద్ధతి ద్వారానే రైతులకు రాయితీ విత్తనములు పంపిణీ చేయబడుతుంది.

2017 సం॥ము ఖరీఫ్ పంటకై విత్తనాల పంపిణీ పథకము అనుబంధము - 1లో 2017-18 సం॥ములో రబీ పంటకై అనుబంధము-2లో చూపబడినవి. సబ్సిడీ విత్తనాల పథకములు అనుబంధము - 5, 6, 7లో చూపబడినవి. జిల్లావారీగా, పంటవారీగా మొత్తము అవసరమైన విత్తనములు 2017 ఖరీఫ్, 2017-18 రబీ కాలాలకు అనుబంధము 3,4లో వరుసగా చూపబడినవి.

విత్తన సరఫరాలో అమలు చేయుచున్న వివిధ పథకాలతో పాటు రైతులకు ఇంకా తక్కువ ధరలో, సకాలంలో విత్తనాన్ని సరఫరా చేయుటకు ఈ క్రింద వివరించిన క్రొత్త పథకాలను ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టినది.

II. ఆపద్ధర్మ నిల్వలు :

పంటకాలం కంటే ముందుగానే విత్తనాన్ని సేకరించి నిల్వ ఉంచడం.

ముఖ్యంగా వేరుసెనగ, పప్పుదినుసులు మొదలగు విత్తనాలను పంటకోత సమయంలో సేకరించడం వల్ల విత్తనం తక్కువ ధరకు రైతుల నుండి సేకరించుటకు అవకాశం ఉంటుంది. రైతుల నుండి తక్కువ ధరకు సేకరించడం వల్ల ఆ విత్తనాన్ని ప్రాసెస్ చేసి సంచులలో నిల్వ ఉంచి సకాలంలో రైతులకు తక్కువ ధరకు మళ్ళీ విత్తనంగా సరఫరా చేయుటకు అవకాశం ఉంటుంది. దీనివల్ల సరియైన సమయంలో సరియైన ధరకు, రైతులకు ప్రభుత్వం ద్వారా విత్తనం సరఫరా చేయగలుగుతాము.

మార్కెట్‌లో సంభవించే ధరల హెచ్చు తగ్గులకు ప్రభుత్వం / వ్యవసాయశాఖ ప్రైవేటు విత్తన సరఫరాదారుల మీద ఆధారపడవలసిన అవసరం ఉండదు.

ఈ పద్ధతిలో ప్రభుత్వానికి సబ్సిడీ భారం కూడా తగ్గే అవకాశాలు ఉంటాయి.

విత్తన నిల్వలో మార్గదర్శకాలు :

విత్తన అభివృద్ధి నిష్పత్తి ప్రకారం కావలసిన మూల విత్తనం వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి వివరాలు తెలిపి తద్వారా ప్రైవేటు విత్తన ఉత్పత్తిదారులు / మరియు సంస్థలద్వారా విత్తన ఉత్పత్తికి ప్రణాళిక తయారు చేయబడుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ విత్తన ధృవీకరణ సంస్థ మరియు విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ ఆధ్వర్యంలో పై విత్తన ఉత్పత్తిదారుల క్షేత్రాలను పర్యటించి, పరీక్షించి కావలసిన నాణ్యతా ప్రమాణాలు ఉండేవిధంగా చూస్తారు. పర్యవేక్షణ ఖర్చులు ఆయా విత్తన ఉత్పత్తిదారులు / సంస్థలు భరించవలసి ఉంటుంది.

విత్తన ఉత్పత్తిదారుల / సంస్థల ద్వారా సేకరించిన విత్తనాల నాణ్యతా ప్రమాణాల విషయంలో ఎటువంటి పొరపాట్లు జరగకుండా చూసుకోవలసిన బాధ్యత ఆంధ్రప్రదేశ్ విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ మరియు విత్తన ధృవీకరణ సంస్థపై ఉన్నది.

రైతు సంస్థ పండించిన విత్తనం ఎపిఎస్ఎస్డిసికు సంబంధించిన విత్తన శుద్ధి కేంద్రాలకు సరఫరాచేయబడును. అక్కడ విత్తనాన్ని శుద్ధి చేసి బస్తాలలో నింపి, ధృవీకరణ పత్రాలు కట్టడం జరుగుతుంది. ఈ ప్రక్రియ మొత్తం విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ అధికారుల పర్యవేక్షణలో జరుగుతుంది. విత్తనశుద్ధి కేంద్రాలకు విత్తన సరఫరాకు అయ్యే ఖర్చు రైతు/ సంస్థ భరించవలసి వస్తుంది.

విత్తన శుద్ధి మరియు సంచులలో నింపుటకు అయ్యే ఖర్చు ఎపిఎస్ఎస్డిసి భరిస్తుంది.

రైతు వద్ద నుండి సేకరించే విత్తనం ఖరీదు ధరల నిర్ణయ ఉప కమిటీ ఆధ్వర్యంలో నిర్ణయించబడుతుంది.

ధృవీకరించబడిన విత్తనాలను వివిధ మండలాల్లో గల గోదాములకు తరలిస్తారు. తరువాత గోదాముల నుండి విత్తన సరఫరా కౌంటర్లకు ఎపిఎస్ఎస్డిసికు సంబంధించిన రవాణా కాంట్రాక్టర్లు తరలిస్తారు.

III. నవధాన్యాలు బహుళ పంటలు :

- ★ ఒక నిర్దిత విస్తీర్ణంలో రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పంటలను ఒకే కాలంలో పండించే ప్రక్రియను మిశ్రమ పంటల విధానమని అంటాము.
- ★ ముఖ్య ఉద్దేశ్యము : విత్తిన రెండు / మూడు పంటలకు ఎంతో కొంత వర్షం పడినప్పటికీ కూడ పంటకాలమును ఉపయోగించుకొని కొంతమేరకు దిగుబడులు సాధించవచ్చును.
- ★ ఏక పంట విధానంలో ఆవిధమైన పరిస్థితి ఉండదు. వర్షాభావ పరిస్థితులు ఉంటే రైతు పూర్తిగా నష్టపోతారు. మిశ్రమ పంట విధానంలో వేసిన మూడు / నాలుగు పంటలలో కనీసం ఒక పంట అయినా దిగుబడి ఇచ్చి రైతును ఆదుకునే అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యంగా తృణధాన్యాలు, పప్పుదినుసుల పంటలు ఈ మిశ్రమ వ్యవసాయ విధానానికి అనుకూలంగా ఉంటాయి.
- ★ ఇవే కాకుండా గోరుచిక్కుడు, బెండ, గోంగూర మొదలగు పంటల విత్తనాన్ని కూడా ఈ విధానంలో సరఫరా చేయుటకు నిర్ణయించడమైనది.
- ★ ఖరీఫ్ 2017 సం॥ 8,65,000 ఎకరాలలో 44,842 క్వింటాళ్ళ మిశ్రమ పంటల విత్తనాలు సరఫరా చేయటానికి ప్రణాళిక సిద్ధం చేయడం జరిగింది.

నవధాన్యాలు పథకము క్రింద మిశ్రమ పంట విత్తనాలను 75% రాయితీ పై సరఫరా చేయడానికి ప్రభుత్వం. నెం.ఎజియస్టి-15/35ఉ2017 తేది: 20.04.2017 ద్వారా అనుమతించింది.

క్ర.సం	జిల్లా	విత్తన పరిమాణం (క్వింటాళ్ళు)
1	కందులు	15173
2	మొక్కజొన్న	35
3	కొర్ర	3
4	పెసర	1765
5	బొబ్బర్లు	6637
6	గోరుచిక్కుడు	2
7	సజ్జ	3352
8	జొన్న	7742
9	మినుము	317
10	సోయాబిన్	21
11	ఆముదము	2435
12	ఫీల్డ్ బీన్	6300
13	నువ్వులు	501
14	శనగ	232
15	రాగి	7
16	బెండకాయ	322
మొత్తం		44842

V. సిఎంఎస్ఎస్ :

- ★ కమ్యూనిటీ మ్యానేజ్డ్ సీడ్ సీస్టమ్ అను పథకము అనంతపురం జిల్లా లో వాసన్ (ఎన్.జి.ఓ) ద్వారా రబీ 2011 సం॥ నుండి అమలుపరచబడుచున్నది. ఈ పద్ధతిలో రైతులు తాము పండించిన పంట విత్తనాలను తమ గ్రామములోని సహచర రైతులకు గాని ఇతర గ్రామాలలోని రైతులకు గాని ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ శాఖ వారి విత్తన రాయితీ పథకము ద్వారా సకాలంలో నాణ్యమైన విత్తనాలను అందించడానికి “మన విత్తన కేంద్రాలు” అను రైతు సమాఖ్యలచే అమలుచేయుచున్నది.
- ★ ఆంధ్రప్రదేశ్ విత్తన ధృవీకరణ సంస్థ ద్వారా పారా సర్టిఫైర్లచే విత్తన ధృవీకరణ మరియు వ్యవసాయ అధికారులచే నాణ్యత పరీక్షలు జరుపబడుచున్నది.
- ★ ఆంధ్రప్రదేశ్ విత్తన అభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా పై రైతు సమైఖ్యల లోని రైతులకు పంటకోత సమయంలో కొంత సొమ్మును అడ్వాన్స్ గా ఇచ్చి విత్తన సేకరణ జరుగుచున్నది.
- ★ 2016-17 సం॥లో 10,400 క్వింటాళ్ళు వేరుశనగ విత్తనములు రైతులకు సరఫరాచేయడం జరిగింది.
- ★ 2017-18 సం॥లో లక్ష క్వింటాళ్ళు విత్తన సేకరణ మరియు సరఫరాకు ప్రణాళిక తయారు చేయబడడమైనది. నాణ్యమైన విత్తనాలను అందించుటకు ఆచార్య ఎన్.జి రంగా విశ్వవిద్యాలయం నుండి బ్రిడర్ సీడ్ను కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాల ద్వారా అందించడమైనది. క్రమముగా ఈ విధానమున గ్రామ విత్తన పథకమునకు అనుసంధానించి అన్ని జిల్లాలలో అమలు పరచుటకు చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది.

V. పచ్చిరొట్ట ఎరువులు :

★ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 24 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో వరి పండించడం జరుగుతుంది. ఈ సంవత్సరము ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ శాఖ 1.11 లక్షల క్వింటాళ్ళ పచ్చిరొట్ట ఎరువుల విత్తనాన్ని 75% సబ్సిడీ క్రింద సరఫరా చేయుటకు ప్రణాళిక సిద్ధం చేయడమైనది.

సస్య విప్లవంలో భాగంగా అధిక రసాయనిక ఎరువులు వాడడం వల్ల భూసారం పూర్తిగా దెబ్బతిన్నది. చాలా పంటలలో సూక్ష్మధాతు లోపాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఆవిధంగా వచ్చిన పంటల ఉత్పత్తులను మానవ, ఆహార చక్రంలో ఉండడంవల్ల వివిధ రకాలైన సూక్ష్మధాతు లోపాల వల్ల మానవులు సతమతమవుతున్నారు దీన్ని అధిగమించుటకు భూసార పరిరక్షణ ఒకటే సరైన మార్గము. భూసార పరిరక్షణకు పచ్చిరొట్ట ఎరువులు బాగా ఉపయోగపడతాయి.

పరిమాణం క్వింటాళ్ళలో

క్ర. సం	జిల్లా	జీలుగ	జనుము	పిల్లి పెసర	మొత్తం
1	శ్రీకాకుళం *	2070	1880	165	4115
2	విజయనగరం *	5053	4187	1000	10240
3	విశాఖపట్నం *	1605	1833	467	3905
4	తూర్పు గోదావరి	700	800	3000	4500
5	పశ్చిమ గోదావరి	5000	2200	1500	8700
6	కృష్ణా	12000	1200	6000	19200
7	గుంటూరు	3000	3000	3500	9500
8	ప్రకాశం	2500	3500	3000	9000
9	నెల్లూరు	17000	3000	7000	27000
10	కడప *	15000	2500	1500	19000
11	కర్నూలు	7500	0	1200	8700
12	అనంతపురం *	500	0	0	500
13	చిత్తూరు	7500	6000	500	14000
మొత్తం		79428	30100	28832	138360

★జాతీయ ఆహార భద్రత మిషన్ పథకము అమలుచేయుచున్న జిల్లాలు.

అనుబంధము - I

2017 సం॥నకు ఖరీఫ్ పంటకై విత్తనాల పంపిణీ పథకము

క్ర. సం	పంటలు	సాధారణ విస్తీర్ణం	విస్తీర్ణ స్థిరీకరణ	విత్తనాల పరిమాణం కె/ హె	సాధారణ విస్తీర్ణాన్ని బట్టి	మొత్తం విత్తనాల అవసరం	ప్రస్తుత SRR %	నిర్దేశిత SRR %	నిర్దేశిత ప్రకారం కావలసిన విత్తనాలు	నిర్దేశించిన సబ్సిడీ విత్తనాలు లక్షం	2017 సం॥ ఖరీఫ్ ఆశించిన విత్తనాల అందు బాటు					
											DOA	SSC	ఇతర సంస్థలు	ఎన్.యన్.సి	ట్రైవేటు	మొత్తం
1	వరి	16.03	16.25	50	8.02	8.13	85	85	6.91	2.41	2.20	2.74	0.00	0.10	1.30	6.35
2	జొన్న	0.34	0.45	10	0.03	0.05	56	57	0.03	0.01	0.00	0.00	0.00	0.04	0.03	0.06
3	సజ్జ	0.38	0.50	4	0.02	0.02	100	100	0.02	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.04
4	ముక్కజొన్న	0.91	1.00	17	0.16	0.17	100	100	0.17	0.06	0.00	0.00	0.00	0.07	0.10	0.17
5	రాగి	0.32	0.30	4	0.013	0.012	38	45	0.01	0.00015	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01
6	కందులు	1.86	2.75	10	0.19	0.28	73	74	0.20	0.20	0.00	0.20	0.00	0.00	0.00	0.20
7	పెసర	0.23	0.70	20	0.05	0.14	52	54	0.08	0.08	0.01	0.08	0.00	0.03	0.00	0.12
8	మినుము	0.23	0.90	20	0.05	0.18	60	60	0.11	0.21	0.01	0.52	0.00	0.10	0.00	0.63
9	వేరుశనగ	9.30	8.50	150	13.94	12.75	54	60	7.65	5.48	1.92	3.15	3.22	0.34	0.66	9.29
10	నువ్వులు	0.25	0.30	4	0.01	0.01	35	35	0.004	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01
11	అముదము	0.80	0.50	10	0.08	0.05	43	43	0.02	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05	0.05
12	క్రొద్దుతిరుగుడు	0.13	0.10	5	0.01	0.01	100	100	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.20	0.20
13	సోయాబీన్	0.02	0.05	90	0.02	0.05	100	100	0.05	0.02	0.00	0.02	0.00	0.00	0.03	0.05
14	ప్రత్తి	6.41	6.00	1.75	0.11	0.11	100	100	0.11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.11	0.11
15	ఇతర పంటలు	3.79	3.77	20	0.76	0.75	25	26	0.58	1.19	0.00	0.20	0.00	0.00	0.54	0.74
	మొత్తం	41.00	42.07		23.44	22.69			15.92	9.68	4.15	6.91	3.22	0.68	3.06	18.03

విస్తీర్ణం లక్షల హె. పరిమాణము లక్షల క్వింటాళ్ళు

అనుబంధము - 2

2017-18సం||నకు రబీ విత్తనాల పంపిణీ పథకము

క్ర.సం	పంటలు	సాధారణ విస్తీర్ణం	విస్తీర్ణ స్థిరీకరణ	విత్తనాల పరిమాణం కె/ హె	సాధారణ విస్తీర్ణాన్ని బట్టి	మొత్తం విత్తనాల అవసరం	స్థిరీత SRR %	స్థిరీత SRR %	స్థిరీత కొరకు కావలసిన విత్తనాలు	2017-18 సం రబీలో ఆశించిన విత్తనాల అందు బాటు					
										DOA	SSC	ఇతర సంస్థలు	NSC	Pvt. మొత్తం	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	వరి	7.43	7.50	50	3.71	3.75	85	3.19	0.67	0.50	1.22	0.00	0.04	1.45	3.21
2	జొన్న	1.16	1.25	10	0.12	0.13	56	0.07	0.02	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02	0.04
3	సజ్జ	0.03	0.05	4	0.00	0.00	100	0.002	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.02
4	మొక్కజొన్న	2.03	2.00	18	0.37	0.36	100	0.36	0.15	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05	0.05
5	కందులు	0.02	0.02	10	0.00	0.00	73	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01
6	పెసర	1.34	2.00	20	0.27	0.40	52	0.22	0.21	0.00	0.21	0.00	0.00	0.00	0.22
7	మినుము	3.58	4.50	20	0.72	0.90	60	0.54	0.63	0.01	0.54	0.00	0.07	0.00	0.63
8	శనగ	4.67	4.75	75	3.50	3.56	65	2.32	3.63	0.00	1.88	2.49	0.00	0.00	4.38
9	వేరుశనగ	0.94	0.92	150	1.41	1.38	54	0.90	0.91	0.00	0.36	0.55	0.00	0.02	0.93
10	సువ్వులు	0.35	0.37	5	0.02	0.02	35	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01
11	ప్రొద్దుతిరుగుడు	0.67	0.20	5	0.03	0.01	100	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02
12	ఇతర పంటలు	2.40	1.86	20	0.48	0.37	37	0.46	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.20	0.20
	మొత్తము	24.63	25.42		10.63	10.88		8.07	6.31	0.52	4.24	3.04	0.14	1.77	9.71

అనుబంధము - 3

ఖరీఫ్ -2017 పంట కాలానికి విత్తన ప్రణాళిక ప్రకారం కావలసిన మొత్తం విత్తనం

క్ర.సం	జిల్లా	యి	శ్రో	జి	కె	నల్ల	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	కొ	(వరసాంకం క్రింద)		
																				కొ	కొ	కొ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18					
1	త్రీకాకుళం	102331	8	17	16	1271	79	211	129	11886	0	54	0	0	153	1981	118137					
2	విజయనగరం	59535	29	8	75	2274	142	173	186	14438	0	426	0	0	255	5000	82540					
3	విశాఖపట్నం	50814	51	135	867	999	200	196	218	2460	0	146	0	0	43	10807	66938					
4	తూర్పు గోదావరి	114809	24	3	21	109	128	80	452	69	4	11	0	11	332	3113	119166					
5	పశ్చిమ గోదావరి	119262	5	0	2	519	26	105	462	1676	0	1	0	0	122	4511	126691					
6	కృష్ణా	122640	0	0	0	870	147	764	237	2282	0	6	0	0	1022	5599	133566					
7	గుంటూరు	115277	12	60	0	152	1459	463	153	795	104	119	0	277	3318	14236	136424					
8	ప్రకాశం	16093	22	681	2	231	5361	625	936	4170	556	183	23	30	1155	5469	35538					
9	వెల్దురు	23189	1	28	1	29	80	102	813	10752	0	40	32	0	126	1364	36556					
10	కర్నూలు	39509	1406	314	0	5126	4823	330	709	156356	5441	1	271	167	3364	10745	228560					
11	అనంతపురం	13058	1310	89	61	3575	4686	1239	37	944780	1716	0	283	931	763	2998	975526					
12	కడప	18394	533	86	0	95	751	219	175	50319	133	8	57	109	555	2184	73619					
13	చిత్తూరు	6828	3	82	248	302	737	98	71	194303	17	2	3	4	4	6800	209501					
		801736	3403.5	1503	1292.72	15553.98	18619.2	4604.4	4578.6	1394283	7971.6	998.68	668.9	1527.3	11213.55	74807	2342761.31					

అనుబంధము 4

2017-18 సం॥ రబీ పంటకై విత్తనాల పంపిణీ పథకము ననుసరించి జిల్లావారి విత్తనాల అవసరం

క్ర. సం	రాష్ట్రం	జిల్లా	వరి	జొన్న	మొక్కజొన్న	పెసర	మినుము	కందులు	శనగ	వేరుశనగ	సువ్వులు	ప్రొద్దుతిరుగుడు	ఇతర పంటలు	మొత్తం
1		శ్రీకాకుళం	1601	1	957	6059	8423	1	0	8823	213	80	1613	27771
2		విజయనగరం	2305	0	2444	2965	3526	1	207	3147	324	2	1539	16460
3		విశాఖపట్నం	2618	1	219	714	1194	2	57	1175	150	16	2293	8437
4		తూర్పు గోదావరి	79989	152	1912	4853	4792	7	120	372	127	16	933	93272
5		పశ్చిమ గోదావరి	83611	10	9107	1647	3411	45	47	5337	36	24	605	103880
6		కృష్ణా	18221	40	3725	1783	27857	0	941	2756	44	1	629	55996
7		గుంటూరు	9979	1968	12011	6100	9024	68	9884	6716	61	4	4603	60418
8		ప్రకాశం	29762	1280	2810	245	4400	3	62851	5556	247	517	7850	115521
9		నెల్లూరు	102782	163	203	1331	5187	17	6257	7227	86	74	752	124079
10		కర్నూలు	9648	6220	1535	322	1850	100	144558	25194	59	757	16020	206264
11		అనంతపురం	5037	667	1067	69	31	0	58173	28995	0	234	5438	99711
12		కడప	4957	1120	428	682	1470	4	67049	27425	389	1590	5194	110305
13		చిత్తూరు	20932	0	166	59	367	1	5	18333	23	53	994	41131
		మొత్తం	371439	11622	36583	26829	71534	250	350149	141254	1760	3367	48461	1063246

(పరిమాణం క్వింటాళ్లలో)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

2017 ఖరీఫ్ పంటలకు జిల్లాల వారీ, పంటల వారీ విత్తనాల కేటాయింపు మరియు సబ్సిడీ విలువ

(పరిమాణం క్వంటాళ్లలో, సబ్సిడీ లక్షల రూ. లలో)

జిల్లా	వేరుశనగ						కందులు						పెసర								
	కె-6	కె-9	ధరణి	నారయ డి	TAG-24	సియంఎస్ ఎస్	మొత్తం	LRG-41	TRG-22	PRG-158	ICPL-87119	ICPL-85063	ICPH-2740	మొత్తం	LGG-460	MGG-295	IPM-14	WGG-42	సియం-4	యంఎల్-267	మొత్తం
1 శ్రీకాకుళం *	450	450	0	0	0	0	900	63			63			126	175	175					350
2 విజయనగరం *	0	1900	0	0	0	0	1900	350						350	1100						1100
3 విశాఖపట్నం *	420	0	0	0	0	0	420	70						70	50						50
4 తూర్పు గోదావరి	0	0	0	0	0	0	0	50						50	350						350
5 పశ్చిమ గోదావరి	0	0	0	0	0	0	0	250						250	500						500
5 కృష్ణా	0	0	0	0	350	0	350	125						125	600						600
7 గుంటూరు	0	0	0	0	330	0	330	1500						1500			450	450	300		1200
3 ప్రకాశం	0	0	0	0	4000	0	4000	4200						4200	1700					400	2100
2 నెల్లూరు	0	0	0	0	0	0	0	310						310	313						313
0 కడప *	44000	0	0	12000	0	0	56000	2000						2000	500						500
1 కర్నూలు	48100	2500	0	0	0	0	50600	3500						3500	500						500
2 ఆనంతపురము *	220000	10000	10000	10000	0	100000	350000	6000	500	500	500		7500								0
3 చిత్తూరు	79000	0	0	4500	0	0	83500						0	150							150
మొత్తం	391970	14850	10000	26500	4680	100000	548000	18418	0	500	563	500	0	19981	5938	175	450	450	300	400	7713

2017 ఖరీఫ్ పంటలకు జిల్లాల వారీ, పంటల వారీ విత్తనాల కేటాయింపు మరియు సబ్సిడీ విలువ

(పరిమాణం క్వింటాళ్లలో, సబ్సిడీ లక్షల రూ. లలో)

క్ర. సం.	జిల్లా	మొక్కజొన్న	సోయా	రేగు	సువ్యలు			అమిదము	స్ట్రోబ్లె	అలసందలు	కొర్ర-2017			ఉత్పత్తి	జీయర్	యన్వజ	విస్తీర్ణం	మొత్తం
					YLM-17	YLM-11	YLM-66				మొత్తం	Suryanandi	SIA - 3085					
1	శ్రీకాకుళం *	960	Pvt. Hyb	Sri Chaitanya	YLM-17	YLM-11	YLM-66	Pvt. Hyb						1100	1600			63936
2	విజయనగరం *	3000	Pvt. Hyb					Pvt. Hyb						1200	1500		1000	67550
3	విశాఖపట్నం *	150	Pvt. Hyb	15	10	10	10		20					800	700	50	29135	
4	తూర్పు గోదావరి													5000	400	2600	19060	
5	పశ్చిమ గోదావరి	100												5000	2200	1500	10750	
6	కృష్ణా	100												12000	1200	6000	56160	
7	గుంటూరు				60							360	3000	3000	3500	51250		
8	ప్రకాశం	300	150	500	500		500	200		2500				2500	3500	3000	27250	
9	నెల్లూరు													15000	5000	5000	46188	
10	కడప *													15000	2500	1500	78500	
11	కర్నూలు	250	130	200				650	125			540	150	7500		1200	68395	
12	అనంతపురము *	1000	500					100	100			100	800	500			362100	
13	చిత్తూరు												4200				87950	
	మొత్తం	5860	780	850	15	560	10	570	950	225	2500	540	120	64100	21600	25350	968224	

2017సం॥నికి రబీ పంటలకై జిల్లావారీ, పంటవారీ విత్తనాల కేటాయింపు సబ్సిడీ విలువ

(పరిమాణం క్వింటాళ్లలో, సబ్సిడీ లక్షల రూ. లలో)

క్ర. సం	జిల్లా	మినుము				> 10 yrs						< 10 Yrs					మొత్తం		
		PU-31	LBG- 752	TBG-104	బిల్లిం	BPT-5204	JGL-1798	MTU-1001	MTU-3626	Yerramallelu	MTU- 1010	కీజ్ బిల్లిం	MTU-1064	NLR-4449	MTU-1121	MTU-1156		IR-64	కీజ్ బిల్లిం
1	శ్రీకాకుళం	2470	2470	0	4940	0	0	0	0	270	1000	1270	0	450				450	1720
2	విజయనగరం	0	3000		3000		1000			0	3200	4200		375				375	4575
3	విశాఖపట్నం	0	800		800		560			0	800	1360		290				290	1650
4	తూర్పు గోదావరి	2500	0		2500		1000	2000		0	3000	6000		200	500	500	300	1500	7500
5	పశ్చిమ గోదావరి	3500	0		3500		0			0	0	0		0				0	0
6	కృష్ణా	6000	12000		18000		100			0	6000	6100		0	900			900	7000
7	గుంటూరు	5600	2400	5400	13400		0			0	2400	2400		2100	500			2600	5000
8	ప్రకాశం	5500	3500		9000		0			0	0	0		0				0	0
9	నెల్లూరు	2000	3500		5500	15000	0	0	0	0	10000	25000	0	15000				15000	40000
10	కడప	1200	0		1200	0	0	0	0	0	0	0		0				0	0
11	కర్నూలు	1000	150		1150	0	0	0	0	0	0	0		0				0	0
12	అనంతపురము	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0		0				0	0
13	చిత్తూరు	0	350		350	0	0	0	0	0	0	0		0				0	0
	మొత్తం	29770	28170	5400	63340	15000	0	2660	2000	270	26400	46330	0	18415	1400	1000	300	21115	67445

రబీ 2016-17

2017సం॥నికి రబీ పంటలకై జిల్లావారీ, పంటవారీ విత్తనాల కేటాయింపు సబ్సిడీ విలువ

(పరిమాణం క్వింటాళ్లలో, సబ్సిడీ లక్షల రూ. లలో)

క్ర. సం	జిల్లా	పెసర					పెసర మొత్తం	హైబ్రిడ్	Ratna గాన	Hyb	Hyb	Hyb	సబ్సిడీ			అనుబంధం	మొత్తం	సబ్సిడీ	సబ్సిడీ	సబ్సిడీ	సబ్సిడీ	
		LG-460	ML-267	MG-295	PM-96-2	IPM-2-14							మొత్తం	YLM-66	YLM-17							మొత్తం
1	శ్రీకాకుళం	1610		1610	0		3220	781	0	0	440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17601
2	విజయనగరం	3400			0		3400	4800	0	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18640
3	విశాఖపట్నం	700			0		700	200	0	10	20	20	30	50	0	0	0	0	0	0	0	6230
4	తూర్పు గోదావరి	1000			500		1500	500	0	0	0	0	20	20	0	0	0	0	0	100	200	12770
5	పశ్చిమ గోదావరి	650			0		650	3000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7950
6	కృష్ణా	2000			0		2000	1000	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0	0	30050
7	గుంటూరు	1800			0	3000	4800	2400	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45480
8	ప్రకాశం	250	175		0		425	1500	250	10	250	0	150	150	20	3500	0	0	0	0	0	99605
9	నెల్లూరు	4500			0		4500	250	450	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64500
10	కడప	0			0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	114200
11	కర్నూలు	100			0		100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	105750
12	అనంతపురము	0			0		0	1000	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91100
13	చిత్తూరు	80			0		80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16790
	మొత్తం	16090	175	1610	500	3000	21375	15431	1500	110	960	20	250	270	20	3500	0	1200	100	200	200	630666

పంటల వారీగా రాయితీపై సరఫరా కొరకు కావలసిన విత్తనములు 2017-18

క్ర. సం	పంట	ఖరీఫ్- 2017		రబీ - 2017-18		మొత్తం	
		ప్రణాళిక ప్రకారము కావలసిన విత్తనాల మొత్తం (క్వింటాళ్ళలో)	రాయితీ (రూ. లక్షలలో)	ప్రణాళిక ప్రకారము కావలసిన విత్తనాల మొత్తం (క్వింటాళ్ళలో)	రాయితీ (రూ. లక్షలలో)	ప్రణాళిక ప్రకారము కావలసిన విత్తనాల మొత్తం (క్వింటాళ్ళలో)	రాయితీ (రూ. లక్షలలో)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	వేరుశనగ	548000	13700	91160	2279	639160	15979.00
2	వరి						
a	10 సం లకు ముందు విడుదల చేసిన వరిరకాలు	189825	949.13	46330	231.65	236155	1180.78
b	10 సం లలోపు విడుదల చేసిన వరి రకాలు						
	ఎన్ఎఫ్ఎస్యం జిల్లాలు	17410	174.10	1115	11.15	18525	185.25
	ఎన్ఎఫ్ఎస్యం కాని జిల్లాలు	33575	167.88	20000	100.00	53575	267.88
	ఉప మొత్తం	240810	1291.10	67445	342.80	308255	1633.90
3	కందులు	19981	859.18	700	30.10	20681	889.28
4	పెసర	7713	231.39	21375	641.25	29088	872.64
5	మొనుము	21200	1166.00	63340	3483.70	84540	4649.70
6	శనగ	0	0.00	363145	14330	363145	14329.70
7	జొన్న	780	19.50	1500	37.50	2280	57.00
8	మొక్కజొన్న	5860	146.50	15431	385.78	21291	532.28
9	సజ్జ	850	21.25	110	2.75	960	24.00
10	రాగి	15	0.36	10	0.24	25	0.61
11	సువ్వులు	570	22.06	270	10.45	840	32.51
12	ఆముదము	950	23.75	20	0.50	970	24.25
13	ప్రొద్దు తిరుగుడు	225	5.63	960	24.00	1185	29.63
14	బొబ్బర్లు	2500	49.58	3500	69.41	6000	118.98
15	కొర్ర	660	16.01	0	0.00	660	16.01
16	ఉలవలు	5050	66.46	0	0.00	5050	66.46
17	సోయాబిన్	2010	50.25	0	0.00	2010	50.25
18	రాజ్య	0	0.00	1200	54.00	1200	54.00
18	జీలుగ	64100	1137.78	100	1.78	64200	1139.55
19	జనుము	21600	507.60	200	4.70	21800	512.30
20	పిల్లి పెసర	25350	1010.96	200	7.98	25550	1018.93
	మొత్తం	968224	20325.34	630666	21705.62	1598890	42030.97

గ్రామ విత్తన కార్యక్రమము

గ్రామ విత్తన కార్యక్రమము నాణ్యమైన, ప్రకటించిన రకాల విత్తనాలను రైతులకు సరైన సమయంలో వారి స్థలాలలో తక్కువ ధరలకు పంపిణీ చేయుటకు ఉద్దేశించబడినది. అంతేగాక నూతన విత్తనాల రకాలను మండలస్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో పంటల పరిస్థితిని అనుసరించి తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ చేయుటకు ఉద్దేశించబడినది.

ఈ పథకము క్రింద నిర్దిష్టమైన విస్తీర్ణమును అనుసరించుట అవసరము. 10 ఎకరాల యూనిట్ కు కనీసము 25 మంది గరిష్ఠముగా 150 ఉండవచ్చును.

పథక మార్గదర్శకాలు :

- ★ ఫౌండేషన్ విత్తనాలు, చిరుధాన్యాలు 50% రాయితీ పై పప్పుధాన్యాలు, నూనెగింజలు 60% రాయితీ పై మరియు వేరుశనగ 75 % రాయితీ పై పంపిణీ చేయబడును.
- ★ రైతులకు విత్తనాల ఉత్పత్తి సాంకేతికతపై ఒక్కరోజు శిక్షణా కార్యక్రమములు మూడు సార్లు ఇవ్వబడును.
- ★ గ్రామాల్లో విత్తన కార్యక్రమము నిర్వహించునపుడు గ్రామంలో పండించు ముఖ్యమైన పంటను ఎన్నుకొనవలెను.
- ★ భూపరీక్ష ఆధారంగా సారవంతమైన భూమి ఉన్నచోట భూజలములు తగినంత లభించుచోట విత్తన పంపిణీకై గ్రామాలను ఎన్నుకొనవలెను.
- ★ విత్తనాలను పంపిణీ చేయు సంస్థలు ఎస్విపి క్రింద ధృవీకృత విత్తనములు -1ని కొనుగోలు చేసి వాటిని రాబోవు 2017 ఖరీఫ్ కాలములో సబ్సిడీ పథకము క్రింద ఈ విత్తనాలను పంపిణీ చేయుదురు.

కాలము	పూర్తిచేసిన విస్తీర్ణము	(F/s) ఉపయోగించిన విత్తనాలు క్వింటాళ్లలో	లాభపడిన రైతుల సంఖ్య	ఖర్చు చేసిన మొత్తం (లక్షలలో)
ఖరీఫ్ 2016	12070	11997	30175	493.942
రబీ 2016-17	18160	22936	45400	1014.288
మొత్తం	30230	34933	75575	1508.23

2017-18 సం॥నకు కార్యాచరణ ప్రణాళిక : రాబోవు సం॥లో 100% విత్తనాల యొక్క ప్రత్యామ్నాయ విలువకై 31,260 హెక్టార్లలో అమలు చేయుటకు నిర్ణయించబడినది. ఇందులో సర్టిఫైడ్ విత్తనాల ఉత్పత్తి 6.32 లక్షల క్వింటాళ్లుగానూ, బడ్జెట్ మొత్తము 2000.00 లక్షల ద్రవ్యము అవసరమని ప్రతిపాదించడమైనది.

కాలము	పూర్తిచేసిన విస్తీర్ణము	(F/s) ఉపయోగించిన విత్తనాలు క్వింటాళ్లలో	లాభపడిన రైతుల సంఖ్య	నిధుల ప్రతిపాదన (లక్షలలో)
ఖరీఫ్-2017	11980	11747	29950	592.526
రబీ 2017-18	19280	21216	48200	1407.474
మొత్తం	31260	32963	78150	2000.00

విత్తనాలు పంపిణీ చేయు గ్రామాల ద్వారా ధృవీకృత విత్తనాల ఉత్పత్తి :

వేరుశనగ మేలు రకపు మూల విత్తనమును 75% సబ్సిడీపై పంపిణీ చేయబడును.

శిక్షణా కార్యక్రమాలు : విత్తనాల ఉత్పత్తి, సాంకేతికతపై రైతులకు ఒకరోజు శిక్షణా కార్యక్రమాలు 3 జరుపబడును. ఒక హెక్టారుకు 600 రూపాయలు లేదా వాస్తవ విలువ ఏది తక్కువైతే దానిని ధృవీకరణ ఖర్చుల నిమిత్తమై ఇవ్వబడును.

2017-18 సం॥లో కార్యాచరణ పథకము

కాలము	అమలుచేయు విస్తీర్ణము (హెక్టార్లలో)	(F/s)ఉపయోగించు విత్తన పరిమాణం (క్వింటాళ్లలో)	ప్రయోజనం పొందిన రైతుల సంఖ్య	విడుదల చేసిన బడ్జెట్ మొత్తం (రూ. లక్షలలో)
2017-18	14130	21195	35325	1414.03

మన విత్తన కార్యక్రమం :

వర్షాలకు ముందుగా సమయానికి విత్తనం రైతులకు అందుబాటులో ఉంచడం వ్యవసాయశాఖ ముందు ఉన్న ఒక పెద్ద సవాలు. విత్తన ఉత్పత్తి వికేంద్రీకరించి మండలస్థాయిలో నాణ్యమైన విత్తనాన్ని రైతు సంఘాల ద్వారా రైతులకు అందించడం మనం విత్తన కార్యక్రమం ఉద్దేశ్యం. ప్రస్తుతం ఈ కార్యక్రమం ద్వారా వేరుశనగ పంటను ఎంచుకొని గ్రామీణ విత్తన కార్యక్రమం ద్వారా గ్రామస్థాయిలో ఫౌండేషన్ విత్తనాన్ని, సర్టిఫైడ్ విత్తనముగా పండించి వాటిని మన విత్తన కేంద్రాల ద్వారా సమీకరించి సబ్సిడీ కార్యక్రమం ద్వారా రైతులకు పంచుతారు. గ్రామీణ విత్తన కార్యక్రమం మరియు సబ్సిడీ విత్తన కార్యక్రమాలు మన విత్తన కార్యక్రమానికి అనుసంధానించడమైనది.

2016-17 సం॥లో 16715 క్వింటాళ్ల ఫౌండేషన్ విత్తనాన్ని గ్రామీణ విత్తన పథకం క్రింద మన విత్తన కార్యక్రమం ద్వారా 133726 క్వింటాళ్ల సర్టిఫైడ్ వేరుశనగ విత్తనాన్ని అభివృద్ధి చేసి 2017-18 సంవత్సరానికి గాను సబ్సిడీ కార్యక్రమంలో రైతులకు ఇచ్చుటకు ఏర్పాటు చేయడం అయినది.

2017-18 సంవత్సరానికి గాను 7 జిల్లాల్లో 14130 హెక్టార్ల లో 21195 క్వింటాళ్ళ ఫౌండేషన్ విత్తనం ఉపయోగించి 169560 సర్టిఫైడ్ విత్తనాన్ని పండించాలని లక్ష్యం పెట్టుకోవడం అయినది, దీనికిగాను ఆర్థిక వ్యయం 1414.03 లక్షల రూపాయలుగా ప్రతిపాదించడమైనది.

2017-18 సం॥ గ్రామాలకు విస్తారాలు పంపిణీ చేయు కార్యక్రమము క్రింద పంట వారీగా ప్రతిపాదించిన విస్తీర్ణము మరియు అక్షయ ప్రకారము ధృవీకరించిన విస్తారాల ఉత్పత్తి విస్తీర్ణం హెక్టార్లలో పరిమాణం క్రిందట్లాక్షలో రూ. లక్షలలో

సంఖ్య	విస్తీర్ణం	ఖరీఫ్ - 2017				రవీ 2017-18				శిక్షణలు		మొత్తము	గ్రామాలకు విస్తీర్ణం	మొత్తము					
		విస్తీర్ణం	పంట	విస్తీర్ణం	పంట	విస్తీర్ణం	పంట	విస్తీర్ణం	పంట	సంఖ్య	విస్తీర్ణం								
1	వరి	650	74	4875	292500	76.781	2500	1875	112500	29.5313	900	9000	6750	405000	106.313	1350	67.5	0	173.8125
2	మినుము	24	74	48	960	4.896	300	60	1200	6.12	54	540	108	2160	11.016	81	4.05	0	15.066
3	పెసలు	0	0	0	0	0	350	70	1400	3.99	35	350	70	1400	3.99	52.5	2.625	0	6.615
4	కందులు	74	74	74	5920	4.44	0	0	0	0	74	740	74	5920	4.44	111	5.55	0	9.99
5	పెసగులు	0	0	0	0	0	6350	4762.5	4762.5	4762.5	635	6350	4762.5	4762.5	331.47	952.5	47.625	0	379.095
6	సువ్వులు	0	0	0	0	0	150	3.75	825	0.261	15	150	3.75	825	0.261	22.5	1.125	0	1.386
7	వేరుశనగ	450	450	6750	54000	389.81	9630	14445	115560	834.199	1413	14130	21195	169560	1224.01	2119.5	105.65	84.374	1414.036
మొత్తం		1198	11980	11747	353380	475.93	19280	21216.25	279110	1205.57	3126	31260	32963.3	632490	1681.5	4689	234.125	84.374	2000

రాష్ట్రములోని విత్తన క్షేత్రములు

వ్యవసాయ శాఖలో 10 జిల్లాలలో 17 రాష్ట్ర విత్తన క్షేత్రాలు కలవు. లక్ష్యము : 17 రాష్ట్ర విత్తన క్షేత్రాలు-ఊచీ+ఊఖ నుండి బ్రీడర్ విత్తనాలను సేకరించి ఈ క్షేత్రముల ద్వారా ఫౌండేషన్ విత్తనాలను ఉత్పత్తిచేసి ఈ విత్తనాన్ని గ్రామ విత్తన కార్యక్రమము పథకము ద్వారా ఉపయోగించి చివరకు ధృవీకరణ విత్తనాలను రైతుల ద్వారా పండించి రైతులకు అందచేయటం జరుగుతుంది.

కార్యక్రమము యొక్క ప్రయోజనాలు :

1. క్షేత్రాలలో ఉత్పత్తి చేసిన ఫౌండేషన్ విత్తనాలను వ్యవసాయశాఖ విత్తన గ్రామ పథకము క్రింద ఉపయోగించుచున్నది.
2. క్షేత్రాలలో ఉత్పత్తి అయిన ధృవీకరణ విత్తనాలను ఆ గ్రామమునందే గాక పరిసర గ్రామాల రైతులకు కూడా విక్రయించుచున్నది.

2017-18 సం॥లో సాగుబడి ప్రణాళిక :

2017-18 సం॥లో 457.42 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో 365.32 క్వింటాళ్ల విత్తనాలను ఉపయోగించుచూ ఈ పథకమును అమలు చేయుటకు నిర్ణయించబడినది. ఈ పథకము క్రింద 17285 క్వింటాళ్ళ బ్రీడర్ సీడ్ ఫౌండేషన్ / ధృవీకృత విత్తనోత్పత్తి అంచనా వేయబడినది.

విత్తన ఉత్పత్తి క్షేత్రములలో వార్షిక ప్రణాళిక - 2017-18

Extent in ha & Qty in qtls

క్ర. సం	పంట	ఖరీఫ్ -2017			రబీ 2017-18			మొత్తము		
		విస్తీర్ణము	బ్రీడరు/మూల విత్తనము	అంచనా వేసిన పంట	విస్తీర్ణము	బ్రీడరు/మూల విత్తనము	అంచనా వేసిన పంట	విస్తీర్ణము	బ్రీడరు/మూల విత్తనము	అంచనా వేసిన పంట
1	వరి	209.86	157.47	10493	98.2	73.65	4910	308.06	231.12	15403
2	కంది	33	3.3	330	0	0	0	33	3.3	330
3	వేరుశనగ	10	25.15	120	14	35.55	210	24	60.7	330
4	పెసర	0	0	0	2	0.5	12	2	0.5	12
5	శనగ	0	0	0	74.2	65.2	1113	74.2	65.2	1113
6	మినుము	0	0	0	16.16	4.5	97	16.16	4.5	97
	మొత్తము	252.86	185.92	10943	204.6	179.4	6342	457.42	365.32	17285

2017 - ఖరీఫ్ కాలంలో రాష్ట్ర విత్తన క్షేత్రములయందు పంటల కార్యక్రమము

L A I C E M M I N N A & C O Y I N Q U S

క్ర. సం	విత్తన క్షేత్రము	జిల్లా	వరి		పెసర		మినుము		శనగ		వేరుశనగ		మొత్తము	
			విస్తీర్ణము (హెక్టార్లలో)	కావలసిన క్షింపాట్లు										
1	పెద్ద పేట	శ్రీకాకుళం	0.00	0.00	2.00	0.50	2.00	0.50					4.00	1.00
2	సామర్ల కోట	తూర్పు గోదావరి	12.00	9.00									12.00	9.00
3	ఉండి	పశ్చిమ గోదావరి	6.40	4.80									6.40	4.80
4	కొవ్వలి	పశ్చిమ గోదావరి	33.80	25.35									33.80	25.35
5	చింతలపూడి	పశ్చిమ గోదావరి	0.00	0.00							3.00	7.50	3.00	7.50
6	ఘంటసాల	కృష్ణా	0.00	0.00				6.16	2.50				6.16	2.50
7	అమరావతి	గుంటూరు	0.00	0.00						33.20	33.20		33.20	33.20
8	చిన్న పాపని	ప్రకాశం	38.00	28.50									38.00	28.50
9	తంగడెంచ	కర్నూలు	0.00	0.00					26.00	19.50			26.00	19.50
10	ఎదురూరు	కర్నూలు	0.00	0.00					5.00	4.50			5.00	4.50
11	పిడిడిపెట్ ఎమ్మిగనూర్	కర్నూలు	0.00	0.00									0.00	0.00
12	ఎఫ్ టి సి నంద్యాల	కర్నూలు	0.00	0.00									0.00	0.00
13	పిడిడిపెట్ కనేకల్	అనంతపురము	0.00	0.00									0.00	0.00
14	ఎస్ రుంపెట్ కనేకల్	అనంతపురము	8.00	6.00									8.00	6.00
15	ఎస్ ఉప్పలపాడు	కడప	0.00	0.00									0.00	0.00
16	మహదేవ మంగళం	చిత్తూరు	0.00	0.00					10.00	8.00			10.00	8.00
17	నాగాలాపూరం	చిత్తూరు						8.00	1.50				9.00	22.95
			98.20	73.65	2.00	0.50	16.16	4.50	74.20	65.20	14.00	35.55	204.56	179.40

2017-18 సం॥ రబీ కాలముల రాష్ట్ర విత్తన క్షేత్రములో పంటల కార్యక్రమము

Extent in ha & Qty in qtls

క్ర. సం	విత్తన క్షేత్రము	జిల్లా	పరి		కంది		వేరుశనగ		మొత్తము	
			విస్తీర్ణము హెక్టార్లలో	కాపలసిన క్వింటాళ్లలో	విస్తీర్ణము హెక్టార్లలో	కాపలసిన క్వింటాళ్లలో	విస్తీర్ణము హెక్టార్లలో	కాపలసిన క్వింటాళ్లలో	Extent	seed
1	పెద్ద పేట	శ్రీకాకుళం	25.00	18.75	8.00	0.80			33.00	19.55
2	సామర్ల కోట	తూర్పు గోదావరి	12.00	9.00					12.00	9.00
3	ఉండి	పశ్చిమ గోదావరి	6.40	4.80					6.40	4.80
4	కొవ్వలి	పశ్చిమ గోదావరి	33.80	25.35					33.80	25.35
5	బింతలపూడి	పశ్చిమ గోదావరి	0.00	0.00			3.00	7.50	3.00	7.50
6	ఘంటసాల	కృష్ణా	6.16	4.62					6.16	4.62
7	అమరావతి	గుంటూరు	0.00						0.00	0.00
8	చిన్న పాపని	ప్రకాశం	0.00	0.00					0.00	0.00
9	తంగడంచ	కర్నూలు	32.00	24.00	25.00	2.50			57.00	26.50
10	ఎదురూరు	కర్నూలు	5.00	3.75					5.00	3.75
11	పిడిడిఎఫ్ ఎమ్మిగనూర్	కర్నూలు	22.00	16.50					22.00	16.50
12	ఎఫ్ఐసి నంద్యాల	కర్నూలు	3.50	2.70					3.50	2.70
13	పిడిడిఎఫ్ కనేకల్	అనంతపురము	27.00	20.25					27.00	20.25
14	ఎస్యంఎఫ్ కనేకల్	అనంతపురము	29.00	21.75					29.00	21.75
15	ఎస్ ఉప్పలపాడు	కడప	0.00	0.00					0.00	0.00
16	మహాదేవ మంగళం	చిత్తూరు	0.00	0.00			3.00	7.65	3.00	7.65
17	నాగాలాపూరం	చిత్తూరు	8.00	6.00			4.00	10.00	12.00	16.00
	మొత్తము		209.86	157.47	33.00	3.30	10.00	25.15	252.86	185.92

విత్తన నియంత్రణ విభాగపు వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక

- ★ 2017-18 కాలానికి విత్తన నమూనాలు 7825 తీయుటకు లక్ష్యాన్ని నిర్ణయించబడినది. దీనిలో 80% నమూనాలు ఖరీఫ్ నందు మరియు 20% నమూనాలు రబీలో తీయుటకు నిర్ణయించడమైనది. (అనుబంధం జతపరచబడినది.)
- ★ విడుదలకు ముందే నాణ్యతా ప్రమాణాలను నిర్ధారించుటకు ప్రణాళిక రూపొందించబడినది.
- ★ గుంటూరు జిల్లా అమరావతి నందు కొత్తగా డి.ఎన్.ఎ. ల్యాబ్‌ను ఏర్పాటు చేయుటకు నిర్ణయించడమైనది. దీనికిగాను 6.86 కోట్ల రూపాయలు విడుదల చేయడమైనది.
- ★ రాష్ట్రంలో నోటిఫై చేయబడిన 2 విత్తన పరీక్షా కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేయుటకు ఒక కోటి విడుదల చేయడమైనది.
- ★ ప్రత్తిలో నాణ్యత నిర్ధారణ కొరకు 1110 విత్తన నమూనాలను తీయుటకు లక్ష్యంగా నిర్ణయించడం జరిగింది.
- ★ గత సంవత్సరపు అనుభవాలను దృష్టిలో వుంచుకొని మిర్చి పంటలో నాణ్యత నిర్ధారణ కొరకు 525 విత్తన నమూనాలను తీయుటకు లక్ష్యంగా నిర్ణయించడం జరిగింది.
- ★ రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనాలను సరఫరా చేసే దిశగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము జిడియంయస్ నెం.19 ద్వారా విత్తన తయారీలో ఉన్న కంపెనీల యొక్క పరిశోధన మరియు అభివృద్ధి కేంద్రాలలో పాటించవలసిన నిబంధనలను మరియు ఆర్ & డి యూనిట్ల తనిఖీ కొరకు మార్గదర్శకాలు విడుదల చేయడమైనది.
- ★ ఏపి విత్తన చట్టం 2017ను, తీసుకురావటానికి కేబినెట్ అమోదం కొరకు ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగినది.
- ★ రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలలో నాణ్యత నియంత్రణలో భాగంగా తనిఖీ బృందాలను ఏర్పాటు చేసి విత్తన సీజర్, విత్తన చట్టము, రూల్స్, ఉత్తర్వుల క్రింద చర్యలు మరియు నిత్యావసర వస్తువుల క్రింద 6ఎ కేసుల నమోదు జిల్లా సంయుక్త వ్యవసాయ సంచాలకుల వారికి తరచుగా ఆదేశాలు ఇచ్చుటకు ఏర్పాటు చేయడమైనది.
- ★ బిటి ప్రత్తి విత్తనాల పంపిణీలో భాగంగా 2017-18 సం॥నికి గాను 6 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో 40 లక్షల బిటి ప్రత్తి విత్తనాలు పంపిణీ చేయుటకు కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించడం జరిగింది.
- ★ గత సం॥ బిటి. ప్రత్తిలో గులాబి పురుగు యొక్క ఉధృతిని అదుపులో ఉంచడానికి వ్యవసాయ శాఖ సమగ్ర యాజమాన్యానికి గాను కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపకల్పన చేయటమైనది. అదే కార్యాచరణ ప్రణాళిక 2017-18 సం॥నికి కూడా అమలుచేయటం జరుగుతుంది.

1. రాష్ట్ర మరియు జిల్లా స్థాయిలో పర్యవేక్షక మరియు సాంకేతిక కమిటీల ఏర్పాటు.
2. ప్రధాన ప్రత్తి విత్తనాల కంపెనీలచే గులాబి రంగు పురుగు యాజమాన్యం కొరకు జిల్లాలను దత్తత తీసుకోవటం.

3. స్వల్ప మరియు మధ్యకాలిక రకాలు / హైబ్రిడ్లను ప్రోత్సహించడం.

4. త్వరగా విత్తుకోవటం మరియు విత్తే కాలాన్ని జులై 30 తారీఖుకు కుదించటం మరియు పంటకాలాన్ని డిసెంబర్ 30 తరువాత పొడిగించకుండా నియంత్రించటం.

5. ప్రింట్ మరియు ఎలక్ట్రానిక్ మాధ్యమాల ద్వారా వ్యవసాయశాఖ, యూనివర్సిటీ మరియు ప్రత్తి కంపెనీలచే రైతులలో అవగాహన కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేయటం సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించిన ఎంఎంబిఎల్ కంపెనీ ద్వారా దృశ్యశ్రవణ సామగ్రి మరియు టి.వి. ప్రకటనలు రూపకల్పనకు నోడల్ ఏజెన్సీగా నియమించటం జరిగింది.

6. జన్యు స్వచ్ఛతలో లోపాల కారణంగా రైతులు నష్టపోయినట్లైతే సంబంధిత కంపెనీలు విత్తన చట్టం, రూల్స్ క్రింద తగిన చర్యలు తీసుకోవటంతోపాటు సంబంధిత కంపెనీలపై ఈ విషయాలను ప్రసారమాధ్యమాల ద్వారా రైతులందరికి చేరవేయటం జరుగుతుందని హెచ్చరికలు జారీ చేయటం జరిగింది.

7. పురుగుల ఉధృతిని పర్యవేక్షించేందుకు మరియు నియంత్రణకు ఫిరమోను మరియు దీపపు ఎరలను రాయితీపై సరఫరా చేయుటకు నిర్ణయించటమైనది.

8. కేంద్ర ప్రత్తి పరిశోధనా కేంద్రం వారి సౌజన్యంతో ప్రత్తి జిల్లాలో మేటింగ్ కన్ఫ్యూజన్పై ప్రదర్శన క్షేత్రాల ఏర్పాటుకు నిర్ణయించడం జరిగింది.

9. వర్షాలు ఆలస్యమైనట్లైతే ప్రత్యామ్నాయ ప్రణాళికలో భాగంగా ప్రత్యామ్నాయ పంటలు మరియు విత్తే కాలంపై తగు ఏర్పాట్లు తీసుకునేందుకు నిర్ణయించడమైనది.

10. శరణార్థ పంటను ప్రోత్సహించటం.

11. పంటపొలాల్లో మరియు జిన్నింగ్ యూనిట్ల వద్ద పురుగుయొక్క అవశేషాలను లేకుండా చూడడం.

12. తక్కువ వర్షపాతం మరియు తేలిక భూములలో ప్రత్తి పంట వేయకూడదని నిర్ణయించటం జరిగింది.

13. ప్రత్తిలో అంతర పంటలు ప్రోత్సహించడం.

14. ఆర్థిక సహన నష్టపరిమితి స్థాయి ఆధారంగా అవసరమైన సిఫారసు చేయబడిన పురుగు మందులను తగు మోతాదులో వాడేందుకు అవగాహన కలుగచేయటం.

అనుబంధము

2017-18 సం॥లో ఆంధ్రప్రదేశ్ నందు నెలవారి, ఋతువుల వారి విత్తనాల సమానాల సేకరణ లక్ష్యము

క్ర. సం	జిల్లా	వార్షిక లక్ష్యము			ఖరీఫ్ లక్ష్యము					రబీ లక్ష్యము			మొత్తం	
		ఇతర పంటలు	మిర్చి	ప్రత్తి మొత్తం లక్ష్యం	మే	జూన్	జూలై	ఆగస్ట్	మొత్తం	సెప్టెంబర్	అక్టోబర్	మొత్తం		
1	శ్రీకాకుళం	250	5	10	265	75	90	40	20	225	30	10	40	265
2	విజయనగరం	280	5	10	295	80	95	45	25	245	38	12	50	295
3	విశాఖపట్నం	265	5	5	275	75	95	40	20	230	33	12	45	275
4	తూర్పు గోదావరి	640	10	20	670	135	195	120	70	520	100	50	150	670
5	పశ్చిమ గోదావరి	490	5	20	515	145	160	78	36	419	69	27	96	515
6	కృష్ణా	530	60	70	660	155	193	100	63	511	94	55	149	660
7	గుంటూరు	675	250	425	1350	380	378	194	148	1100	180	70	250	1350
8	ప్రకాశం	320	105	125	550	123	80	67	180	450	70	30	100	550
9	నెల్లూరు	320	0	20	340	50	10	40	50	150	100	90	190	340
10	కర్నూలు	890	50	300	1240	372	267	191	154	984	168	88	256	1240
11	అనంతపురం	830	5	75	910	290	190	145	105	730	130	50	180	910
12	వై.యస్.ఆర్ కడప	360	15	30	405	123	100	70	30	323	60	22	82	405
13	చిత్తూరు	340	10	0	350	112	84	56	28	280	49	21	70	350
మొత్తం		6190	525	1110	7825	2115	1937	1186	929	6167	1121	537	1658	7825